

Samenvattend verslag van 10 regionale bijeenkomsten

Tussen 20 april en 14 mei 2004 heeft het VNG project Vreemdelingenzaken en Integratie tien regionale bijeenkomsten georganiseerd in Leeuwarden, Assen, Zwolle, Arnhem, Maastricht, Eindhoven, Breda, Rotterdam, Utrecht en Amsterdam.

Het is voor de vierde keer dat deze bijeenkomsten georganiseerd worden.

De bijeenkomsten zijn in principe bedoeld voor ambtenaren en zijn gratis toegankelijk.

De bekostiging vindt plaats vanuit het project.

(Gemeentelijke middelen vanuit de “Zilveren Kruis Achmea-middelen”).

De titel van de bijeenkomsten: Even bijpraten over Vreemdelingenzaken en Integratie, heeft een eigen status gekregen. Wellicht is dit de reden dat de belangstelling ieder jaar groeit. Deze keer hebben 438 mensen deelgenomen, waarvan 71 bestuurders en 11 raadsleden. Vorig jaar was er slechts vanuit 16 bestuurders belangstelling en waren er geen raadsleden aanwezig. Ongetwijfeld speelt het onderwerp een rol voor de belangstelling van bestuurders en raadsleden, maar ook de formule spreekt duidelijk aan.

In principe zijn er maximaal 45 mensen per bijeenkomst aanwezig. Dit geeft iedereen kansen om zijn/haar eigen verhaal te houden. Dit jaar zaten we qua aantallen op de rand en bezien dient dan ook te worden of we volgend jaar niet per provincie een bijeenkomst moeten organiseren.

De onderwerpen voor de bijeenkomsten bestrijken het gehele veld van vreemdelingenzaken en integratie, maar zijn gespecificeerd op basis van de actualiteit.

Dit jaar ging het over het terugkeerbeleid van 26.000 asielzoekers (de zogenaamde “Oude groep”) en het nieuwe stelsel inburgering.

In principe verzorgt Ineke Ketelaar het gehele programma, maar dit jaar kwam het aanbod van het ministerie van Justitie om het onderwerp terugkeerbeleid te verzorgen. Het ministerie heeft een projectteam opgericht om de terugkeer van deze grote groep mensen uit te werken en te begeleiden.

Bij iedere bijeenkomst werd een presentatie gehouden. De presentatie is steeds gehouden door (top) mensen van de IND. De plaatsvervangend directeur, de projectleider terugkeer of de directeur terugkeer, die verantwoordelijk zijn voor het landelijk beleid. Aanwezig was ook steeds een vertegenwoordiger van het COA en bij vrijwel alle bijeenkomsten het hoofd Vreemdelingenpolitie uit de regio.

Inhoudelijk

Terugkeer

Met betrekking tot het terugkeerbeleid toonde men gezonde scepsis. Zowel het grote aantal mensen dat moet terugkeren, het vestigen van terugkeercentra, als wel een aantal technische punten riepen grote vraagtekens op.

Onduidelijkheid, ook bij het projectteam is er nog over:

- hoe kunnen de termijnen die mensen krijgen om hun terugkeer te regelen gekoppeld worden aan de termijn die een rechter nodig heeft om een huisontruimingsprocedure van de gemeente te behandelen;
- het blijkt juridisch onmogelijk om mensen verplicht te vervoeren van de locatie waar men in de gemeente verblijft naar het vertrekcentrum. Dwang is dus onmogelijk, er wordt nu gezocht naar drang. Het zou voor ons echter onacceptabel zijn als we mensen onderweg kwijt raken, zoals dat vroeger het geval was, als men naar Ter Apel werd gestuurd, maar ook het risico van op de stoep blijven staan in gemeenten, is groot.

Bovenstaande zaken baren ook de IND grote zorgen en men zoekt nog naar oplossingen.

Tijdens de bijeenkomsten werden door gemeentelijke vertegenwoordigers veel technische nuttige opmerkingen gemaakt. Deze werden onmiddellijk opgepikt en twee bijeenkomsten later kon al medegedeeld worden dat een en ander geregeld was. O.a. was dit het geval met het opnemen van ex-AMA's in het project.

In het algemeen is de indruk ontstaan dat men serieus kijkt naar de gemeentelijke kant, maar ook de positie van de individuele asielzoeker streng, maar wel humaner bekijkt. Zo wordt het buiten-schuld criterium opgerekt en krijgen gemeenten (waar zij dat willen) alle mogelijkheden om specifieke situaties van de asielzoeker aan te reiken, waardoor schrijnendheid opnieuw bekeken gaat worden.

Vanuit de rijksoverheid heeft men veel energie in deze voorlichting gestopt en er moet dan ook geconcludeerd worden dat deze vorm van samenwerking goed geslaagd is. In een brief zal dit ook aan de minister medegedeeld worden, waardoor hopelijk deze vorm van samenwerken als voorbeeld kan en mag dienen voor de toekomst.

Overige asielzoekers

In het algemeen tonen gemeenten zich zeer verontwaardigd over het feit, dat asielzoekers die onder de nieuwe Vreemdelingenwet uitgeprocedeerd raken, vallen onder het staand beleid en na 28 dagen door het COA op straat gezet worden. De minister wilde in een gesprek met ons op 19 april van geen wijken weten. De VNG afdelingen Friesland, Groningen, Drente en Overijssel hebben de minister d.m.v. een brief reeds laten weten hier op geen enkele manier medewerking aan te verlenen. De burgemeesters van de G-4 praten hier binnenkort over. In het algemeen is de mening, dat de VNG hierover hard op moet treden en moet eisen dat deze mensen ook via vertrekcentra begeleid naar huis terugkeren (vrijwillig of gedwongen).

Asielzoekers die rechtmatig in Nederland verblijven maar geen recht hebben op voorzieningen zijn ook een doorn in het oog. De door de IND ter plekke beloofde versnelling van behandeling van deze procedures riep slechts hoongelach op. Wij komen hierop terug in ons komend bestuurlijk overleg van 14 juni a.s..

Inburgering

Van onze kant is een uitleg gegeven op de Contourennota Inburgering en onze reactie daarop. Daarover bestond grote instemming en we kunnen op deze wijze doorgaan.

M.b.t. de huidige situatie bestaat er verontwaardiging maar ook wanhoop over de bezuinigingen op de inburgeringsmiddelen voor 2004 en 2005. Veel gemeenten kunnen hun wettelijke taak van inburgering niet meer uitvoeren. Met name de uitspraak van de bestuursrechter inzake een procedure Zeewolde en Noordoostpolder maakt het voor gemeenten wel erg moeilijk. De uitspraak is op www.vng.nl terug te vinden en houdt in dat bij niet voldoende middelen gemeenten dan maar wachtlijsten moeten laten ontstaan. De betrokken ambtenaar was bij een van de bijeenkomsten aanwezig. Zij deelde mee dat het bezwaarschrift nog wel loopt en men desnoods tot in hoogste instantie beroep zal aantekenen. Ik heb toegezegd dat wij nogmaals zullen bezien wat wij kunnen doen.

De regionale bijeenkomsten zijn een groot succes en zullen zeker herhaald worden.

Ineke Ketelaar